

Додатковий капітал у ТОВ в Україні

Вступ

1. Поняття «додатковий капітал»
2. Переваги створення додаткового капіталу
3. Недоліки створення додаткового капіталу
4. Рекомендації
5. Висновок

В

31 липня 2025 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до статті 12 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»» (надалі – Закон) щодо забезпечення можливості для товариства створювати додатковий капітал, а для учасників товариства – здійснювати внески до нього.

Суть змін полягає в тому, що відтепер статут товариства може передбачити створення у товаристві з обмеженою відповідальністю додаткового капіталу за рахунок внесків його учасників. Створюється такий додатковий капітал окремо від статутного капіталу, без зміни розміру статутного капіталу та без зміни номінальної вартості часток учасників.

1. Поняття додаткового капіталу

Додатковий капітал ТОВ – це окремий компонент власного капіталу товариства, який формується за рахунок внесків учасників, але не належить до статутного капіталу та не впливає на розмір часток учасників. Учасники вносять внески до додаткового капіталу товариства без зміни номінальної вартості чи зміни розміру статутного капіталу товариства. Загалом, це додаткові внески власників у товариство, які не змінюють структуру власності.

Для впровадження механізму формування додаткового капіталу товариство має передбачити таку можливість у своєму статуті. Тобто, якщо в чинному статуті відсутні норми про додатковий капітал, до нього необхідно внести зміни.

Протокол/рішення про внесення коштів до додаткового капіталу приймають на загальних зборах учасників товариства. В протоколі/рішенні визначається розмір внесків/внеску до додаткового капіталу. Внески можуть здійснюватися як у грошовій, так і в негрошовій формі: грошима, цінними паперами, іншим майном.

Важливо: на сьогодні розроблений законодавцем модельний статут ТОВ не містить положень про додатковий капітал, тому товариство, яке хотіло би використовувати цю опцію, має розробити індивідуальний статут із

відповідними положеннями про додатковий капітал.

2. Переваги

Додатковий капітал має низку переваг:

- Швидке залучення коштів – у компанії з'являється можливість швидко залучати кошти від учасників без зайвих процедур, пов'язаних зі зміною статутного капіталу.
- Простота оформлення – для внесення додаткового капіталу необхідне лише рішення загальних зборів учасників товариства.
- Збереження корпоративної структури – внески до додаткового капіталу товариства не впливають на розмір часток учасників, що запобігає їхньому розмиванню й усуває потребу в додаткових корпоративних переговорах при кожному новому фінансуванні.
- Привабливість для інвесторів – такий інструмент внесення коштів більш зрозумілий і поширений у багатьох країнах світу, таких як країни Балтії, Польща, Франція, Італія, Німеччина.

3. Недоліки

Водночас, варто враховувати певні недоліки використання додаткового капіталу:

- Неврегульованість податкових наслідків – Закон визначає корпоративний аспект (внесення коштів у додатковий капітал), але не встановлює чіткого податкового механізму. Відповідно, є ризик, що податкові органи можуть по-різному трактувати такі внески: як фінансову допомогу, безповоротний внесок чи інвестицію, що створює невизначеність для бізнесу.
- Ризик для учасників у разі банкрутства – усі внески до додаткового капіталу стають власністю компанії. Якщо ТОВ ліквідується або визнається банкрутом, учасники втрачають внесені кошти, оскільки вони включаються до ліквідаційної маси.
- Можливість корпоративних конфліктів – частки учасників не змінюються незалежно від того, хто вніс більше в додатковий капітал. Це може спричиняти конфлікти: один учасник вклав суттєву суму, але отримує ті ж права й дивіденди, що й учасник, який не вкладався.

4. Рекомендації

Актуалізація статуту

Рекомендується скликати загальні збори учасників і внести зміни до статуту товариства, чітко прописавши можливість створення додаткового капіталу товариства, порядок внесення додаткових вкладів їх використання тощо.

Корпоративний договір

Якщо внески вносяться непропорційно, рекомендується укласти корпоративний договір між учасниками. У ньому можна врегулювати особливий порядок голосування, зобов'язання учасників щодо майбутнього, умови виходу з товариства з компенсацією внесків тощо.

Валютний та регуляторні моменти

www.DLF.ua

Якщо внесок до додаткового капіталу робитиме іноземний учасник, варто пересвідчитись у дотриманні валютного законодавства.

5. Висновок

Закон запровадив новий інструмент для товариств з обмеженою відповідальністю – додатковий капітал, що дозволяє учасникам вносити кошти або майно понад статутний капітал без зміни розміру часток і структури власності. Це наближає українське корпоративне право до міжнародних стандартів і створює зручний механізм фінансування бізнесу.